Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2014, sp. zn. 4 Tdo 991/2014, ECLI:CZ:NS:2014:4.TDO.991.2014.1

Číslo: 54/2015

Právní věta:

Jestliže pachatel přechovával značné množství střeliva, zbraň hromadně účinnou a vedle toho též zakázaný doplněk zbraně (např. tlumič výstřelu), naplnil tímto jednáním v jednočinném souběhu znaky skutkové podstaty dvou přečinů nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1 a podle § 279 odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku, neboť jde o dvě samostatné základní skutkové podstaty přečinu nedovoleného ozbrojování.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 21.08.2014

Spisová značka: 4 Tdo 991/2014

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Jednočinný souběh, Nedovolené ozbrojování

Předpisy: § 13 odst. 1 tr. zákoníku
§ 279 odst. 1 tr. zákoníku
§ 279 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku
§ 279 odst. 3 písm. b) tr. zákoníku
§ 4 zákona č. 2/1969 Sb.
§ 40 Zákon č. 120/2001 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného M. H. proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. 12. 2013, sp. zn. 12 To 444/2013, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Berouně pod sp. zn. 8 T 146/2013.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Berouně ze dne 7. 11. 2013, sp. zn. 8 T 146/2013, byl obviněný M. H. v bodech 1), 3), 4) uznán vinným jednáním, v němž soud spatřoval přečiny krádeže podle § 205 odst. 1, 3 tr. zákoníku a podle § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a přečin nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1, odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku. Posledně uvedeného přečinu se obviněný dopustil tím,

že od přesně nezjištěné doby do 13. 6. 2013 ve svém bydlišti na adrese V. 4, P., okr. P.-v., přestože mu nebyla udělena výjimka k držení zakázaných zbraní kategorie A dle § 9 odst. 2 zák. o zbraních č. 119/2002 Sb., ani není držitelem zbrojního průkazu, přechovával plně funkční ruční obranný granát RG F1 se zapalovačem UZRGM, kufr černé barvy se samopalem model AGRAM 2000, ráže 9mm Luger, bez výrobního čísla, se zásobníkem, tlumičem výstřelů a dále celkem 951 ks ostrých nábojů různých ráží.

Za to byl odsouzen k trestu odnětí svobody na dva roky, s podmíněným odkladem na zkušební dobu tří let, dále k trestu propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty a současně mu byla stanovena povinnost k náhradě škody. Společně s ním byl odsouzen i obviněný V. S., s nímž se obviněný H. dopustil skutků pod body 1) a 3) rozsudku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku.

Proti tomuto rozsudku podal obviněný M. H. odvolání (podal jej i spoluobviněný S.). V neprospěch obviněného H. podal odvolání i státní zástupce. O těchto odvoláních rozhodl Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 18. 12. 2013, sp. zn. 12 To 444/2013, kterým podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. ř. zrušil napadený rozsudek ohledně obviněného S. v celém rozsahu, za použití odst. 2 § 258 tr. ř. ohledně obviněného H. ve výroku o vině přečiny krádeže podle § 250 odst. 1, 3 a podle § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, v navazujícím výroku o trestu a ve výrocích o náhradě škody. Podle § 259 odst. 3 tr. ř. pak rozhodl, že se obviněný M. H. při nezměněném výroku o vině přečinem nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1, 3 písm. a), b) tr. zákoníku odsuzuje podle § 279 odst. 3 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku, jehož výkon se podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odkládá na zkušební dobu dvou let. Podle § 70 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku obviněnému uložil i trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, a to kufru černé barvy obsahujícího samopal se zásobníkem a tlumičem. Podle § 259 odst. 1 tr. ř. byla věc v rozsahu zrušení vrácena soudu prvního stupně.

Tento rozsudek odvolacího soudu obviněný M. H. posléze napadl prostřednictvím svého obhájce dovoláním, v němž uplatnil dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

V odůvodnění svého mimořádného opravného prostředku dovolatel uvedl, že odvolací soud učinil rozhodnutí, které spočívá na nesprávném právním resp. hmotně právním posouzení skutku a současně nebylo jednoznačně prokázáno, že jeho jednáním byly naplněny všechny znaky přečinu, za nějž byl odsouzen. Zejména se to týká subjektivní, ale i objektivní stránky trestného činu. Je pravdou, že na zbraních byly nalezeny otisky obviněného a ten ani nepopírá, že je měl v ruce. Konkrétně ruční granát používal po smrti otce jako těžítko. Není tím ale vyloučeno, že předmětné zbraně přechovával někdo jiný, když dům, kde byly zbraně nalezeny, není jeho vlastnictvím a bydlí zde i jiní lidé. Zbraně a náboje se v sejfu nacházely již před smrtí jeho otce a neví, jak se tam dostaly a komu patří. S rozhodnutím odvolacího soudu nesouhlasí a v závěru dovolání proto navrhl, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek zrušil a přikázal tomuto soudu, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší státní zástupce se k podanému dovolání obviněného písemně vyjádřil prostřednictvím státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství. Ten nejprve rekapituloval jednotlivá rozhodnutí soudů nižších stupňů, jakož i obsah podaného dovolání. Poté konstatoval, že stejné tvrzení bylo ohledně tohoto skutku obviněným uplatněno již v odvolání, ale odvolací soud je důvodně neakceptoval. Státní zástupce pak připomněl podstatu dovolání, jako mimořádného opravného prostředku, zcela odlišného od režimu odvolání, kdy účelem dovolacího řízení není opakovaný komplexní přezkum meritorního rozhodnutí, nýbrž zkoumání, zda toto rozhodnutí netrpí vadou, jež by naplňovala některý z důvodů dovolání (§ 265b tr. ř.). Pokud se týká samotných uplatněných námitek, tak státní zástupce uvedl, že dovolateli není napadeným výrokem o vině přičítáno, že by zbraně (funkční obranný granát a samopal s příslušenstvím) a střelivo sám opatřil a uložil ve svém bydlišti. Soud pouze konstatoval, že od nezjištěné doby do 13. 6. 2013 tyto věci přechovával, čili

věděl o jejich existenci a měl k nim trvalý přístup, ale neučinil nic pro to, aby s těmito předměty bylo naloženo tak, jak požaduje zákon. Je v obecném povědomí veřejnosti, že střelné zbraně, munice a další předměty tohoto druhu podléhají přísné evidenci a může je držet pouze osoba k tomu oprávněná, tedy splňující zákonné požadavky na držitele střelných zbraní, přičemž u většiny především mladší mužské populace je obecně známo, že zbraně toho druhu a munice v takovém množství, jaké byly zajištěny u obviněného, občané držet nesmějí a jsou vyloučeny z běžného obchodování. I kdyby tyto zákonem vymezené hranice pro držení zbraní obviněný neznal, bylo jeho povinností se s nimi obeznámit a poté je respektovat (*ignorantia iuris non excusat*). Argument, že v trezoru, jenž se nachází v domě obývaném rodinou obviněného a byl v užívání jeho otce (potažmo matky či obviněného samotného), mohl přechovávat tyto předměty někdo jiný, je pouhou proklamací bez jakékoli vazby na provedené důkazy. Naopak hojnost daktyloskopických stop, které obviněný zanechal na těchto věcech, zřejmě svědčí o tom, že těmi předměty manipuloval, tj. věděl o jejich existenci a uchovával je v trezoru. Námitkám dovolatele o nedostatku subjektivní a objektivní stránky tohoto přečinu tedy naprosto nelze přisvědčit.

Podle státního zástupce rozhodnutí soudu druhého stupně v rozsahu, v němž je obviněný M. H. napadl dovoláním, není zatíženo žádnou vadou, jež by mohla naplnit některý z důvodů dovolání. Proto navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., neboť je zjevně neopodstatněné, a to v neveřejném zasedání (§ 265r odst. 1 písm. a/ tr. ř.). To platí i pro případ, že by Nejvyšší soud shledal podmínky pro jiné než navrhované rozhodnutí (§ 265r odst. 1 písm. c/ tr. ř.).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání obviněného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. 12. 2013, sp. zn. 12 To 444/2013, je přípustné z hlediska ustanovení § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř. Obviněný je podle § 265d odst. 1 písm. b) tr. ř. osobou oprávněnou k podání dovolání (pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká). Dovolání, které splňuje náležitosti obsahu dovolání podle § 265f odst. 1 tr. ř., obviněný podal prostřednictvím svého obhájce, tedy v souladu s ustanovením § 265d odst. 2 tr. ř., ve lhůtě uvedené v ustanovení § 265e odst. 1 tr. ř. a na místě určeném týmž zákonným ustanovením.

Nejvyšší soud se nejprve zabýval otázkou opodstatněnosti uplatněného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Ten je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. Tento dovolací důvod neumožňuje brojit proti porušení procesních předpisů, ale výlučně proti nesprávnému hmotně právnímu posouzení (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 9. 2004 sp. zn. II. ÚS 279/03). Skutkový stav je při rozhodování o dovolání hodnocen pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. S poukazem na tento dovolací důvod totiž nelze přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost zjištění skutkového stavu, či prověřovat úplnost provedeného dokazování a správnost hodnocení důkazů ve smyslu § 2 odst. 5, 6 tr. ř. (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 4. 2004, sp. zn. IV. ÚS 449/03). Nejvyšší soud není povolán k dalšímu, již třetímu justičnímu zkoumání skutkového stavu (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 73/03). Případy, na které dopadá ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., je tedy nutno odlišovat od případů, kdy je rozhodnutí založeno na nesprávném skutkovém zjištění. Dovolací soud musí vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav.

Nejvyšší soud zároveň poukazuje na skutečnost, že ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. je

dovolání mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotně právních vad, ale nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně ani k přezkoumávání jimi provedeného dokazování. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Tím je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumání věci ve dvoustupňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dovolací soud ovšem není obecnou třetí instancí zaměřenou na přezkoumání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nemůže posuzovat už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.). Pokud by zákonodárce zamýšlel povolat Nejvyšší soud jako třetí stupeň plného přezkumu, nepředepisoval by katalog dovolacích důvodů. Už samo chápání dovolání jako mimořádného opravného prostředku ospravedlňuje restriktivní pojetí dovolacích důvodů Nejvyšším soudem (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 73/03).

Formulace dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jak již bylo uvedeno výše, znamená, že předpokladem jeho existence je nesprávná aplikace hmotného práva, ať již jde o hmotně právní posouzení skutku nebo o hmotně právní posouzení jiné skutkové okolnosti. Provádění důkazů, včetně jejich hodnocení a vyvozování skutkových závěrů z důkazů, ovšem neupravuje hmotné právo, ale předpisy trestního práva procesního, zejména pak ustanovení § 2 odst. 5, 6, § 89 a násl., § 207 a násl. a § 263 odst. 6, 7 tr. ř. Jestliže tedy dovolatel namítal nesprávné právní posouzení skutku, resp. jiné nesprávné hmotně právní posouzení, ale tento svůj názor ve skutečnosti dovozoval výhradně z tvrzeného nesprávného hodnocení důkazů, pak soudům nižších stupňů nevytýkal vady při aplikaci hmotného práva, nýbrž porušení procesních ustanovení.

Pro úplnost Nejvyšší soud odkazuje na ustálenou judikaturu k výkladu a aplikaci dovolacího důvodu podle ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jak je souhrnně vyjádřena v rozhodnutí č. 36 z roku 2004 Sb. rozh. tr. nebo v dalších četných rozhodnutích Nejvyššího soudu, zejména též v usnesení velkého senátu ze dne 28. 6. 2006, sp. zn. 15 Tdo 574/2006. Uvedenou problematikou se pak zabýval i Ústavní soud, např. v usnesení ze dne 9. 10. 2007 sp. zn. I. ÚS 1692/07, v usnesení ze dne 5. 2. 2009 sp. zn. III. ÚS 3272/07, v němž zdůraznil, že Ústavní soud se „ztotožňuje se stanoviskem Nejvyššího soudu, podle kterého dovolací námitky, které se týkají skutkových zjištění a hodnocení důkazů, jsou mimo rámec dovolacího důvodu o nesprávném právním posouzení věci.“

Z postulátů blíže rozvedených v předcházejících odstavcích tedy vyplývá, že východiskem pro existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. jsou v pravomocně ukončeném řízení stabilizovaná skutková zjištění vyjádřená v popisu skutku v příslušném výroku rozhodnutí ve věci samé, popř. i další soudem (soudy) zjištěné okolnosti relevantní z hlediska norem hmotného práva (především trestního, ale i jiných právních odvětví).

V konkrétní posuzované věci dovolací námitky obviněného částečně polemizují se skutkovým zjištěním soudu prvního stupně, s nímž se ztotožnil i soud odvolací. Namítá, že předmětné zbraně a střelivo mohl v trezoru přechovávat někdo jiný, než on. Též argumentuje tvrzením, že i když se zbraně a náboje v otcově a matčině sejfu nacházely již před smrtí otce, tak to nevylučuje jeho vlastní nevědomost o tom, kdo je tam uložil. Celkově zpochybňuje naplnění subjektivní i objektivní stránky přečinu nedovoleného ozbrojování.

Nejprve je třeba prohlásit, že totožné námitky obviněný uplatnil již v předchozím řízení, a to především v podaném odvolání. Odvolací soud se s nimi ve svém rozhodnutí dostatečně vypořádal. Nejvyšší soud v minulosti, a to opakovaně, judikoval, že vzhledem k jeho postavení jako soudu

dovolacího a taxativně vymezeným dovolacím důvodům zakotveným v trestním řádu není možné využít institutu dovolání pro opakované namítání totožných skutečností, jako v odvolání (popřípadě uplatněných již před soudem nalézacím), pakliže se soudy nižších stupňů s nimi řádně vypořádaly. V takovém případě se jedná o dovolání zjevně neopodstatněné (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2002 sp. zn. 5 Tdo 86/2002).

Nejvyšší soud proto jen stručně konstatuje, že ze skutkové věty odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně jednoznačně vyplývá, že to byl obviněný, kdo předmětné zbraně a střelivo na uvedené adrese bez povolení přechovával. Přechováváním se podle komentáře trestního zákoníku rozumí jakýkoli způsob držení nebo nošení zbraně nebo jejích hlavních částí nebo dílů nebo ve větším množství střeliva nebo zakázaného doplňku zbraně. Pachatel musí mít střelnou zbraň ve své moci, ale nemusí ji mít přímo u sebe (může ji mít uloženu v bankovní schránce, zakopanou v zemi, uloženou v dutině stromu apod.). V tomto případě měl obviněný zbraně a střelivo uloženy v trezoru po svých rodičích. Dále je třeba zmínit, že pro spáchání trestného činu nedovoleného ozbrojování není podstatné, zda měl pachatel vlastnické právo k určité střelné zbrani, ale vyžaduje se, aby (mimo jiné) si jakýmkoli způsobem nelegálně opatřil nebo přechovával střelnou zbraň, třebaže nebyl nebo ani nemohl být jejím vlastníkem. Postačí faktické nelegální nakládání se střelnou zbraní nebo její držení bez ohledu na to, kdo je jejím vlastníkem (viz rozhodnutí publ. v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu pod TR NS 24/2006 – T877). Obviněný o těchto zbraních a střelivu velmi dobře věděl, neboť podle odsuzujícího rozsudku (ale i obsahu trestního spisu) s nimi prokazatelně manipuloval a tudíž s nimi nakládal. Jeho argumentace, že neví kdo zbraně a střelivo do sejfu uložil, případně kdo je jejich vlastníkem, je tak zcela nepodstatná. Zároveň je nezpochybnitelné, že si obviněný nemohl myslet, že takový stav není v rozporu se zákonem. Každý normálně uvažující občan ví, že k pořízení zbraně je nutné mít zbrojní průkaz, který je udělován orgány Policie ČR. Obviněný držitelem tohoto zbrojního průkazu nebyl. Přesto přechovával dokonce zbraně (ruční granát a samopal), které spadají do kategorie A, tedy pod zakázané zbraně (§ 9 zák. č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu), a k jejich pořízení je nutné získat od Policie ČR výjimku. Takovou výjimku obviněný neměl.

Na základě uvedeného lze vyslovit závěr, že veškeré námitky dovolatele, které lze s určitou mírou tolerance označit za spadající pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jsou zjevně neopodstatněné.

Nad rámec podaného dovolání, jelikož to nebylo namítnuto, je třeba zároveň konstatovat, že právní kvalifikace skutku, jak ji posoudil soud prvního stupně, přičemž ji beze změny ponechal i soud odvolací, není zcela správná. Obviněný byl totiž uznán vinným přečinem nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1, odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku, ačkoli v odstavci 3 tohoto zákonného ustanovení je uvedena samostatná skutková podstata citovaného trestného činu. Pokud tedy obviněný svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty uvedeného trestného činu podle odstavce 1 i podle odstavce 3, jednalo by se v takovém případě o ideální souběh dvou trestných činů nedovoleného ozbrojování podle příslušných ustanovení zákona, tedy podle § 279 odst. 1 a podle § 279 odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku. Okresní soud se ve svém rozsudku odůvodněním užité právní kvalifikace předmětného skutku zabývá velice okrajově, v podstatě ji konstatuje jako faktum. Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí naopak precizoval, že obviněný přechovával velice významné množství provozuschopného střeliva (951 ks), tedy množství značné, a dále funkční ruční obranný granát (RG F1) se zapalovačem a funkční samopal se zásobníkem a tlumičem, což jsou v obou případech zbraně hromadně účinné. Z uvedeného vyplývá, že na místě by bylo právně posoudit jednání obviněného pouze jako přečin nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku. Ovšem v takovém případě by zůstalo „nevykvalifikováno“ přechovávání zakázaného doplňku zbraně, jímž byl tlumič výstřelů k samopalu. Zákonodárce se rozhodl postihovat výrobu, opatření i přechovávání zakázaného doplňku zbraně podle ustanovení § 279 odst. 1 tr. zákoníku, a to již ohledně jednoho kusu takového zakázaného doplňku. Obviněný tudíž správně měl být uznán vinným i tímto přečinem

nedovoleného ozbrojování podle uvedeného ustanovení zákona.

Zmíněné pochybení ale napravit prostřednictvím dovolacího řízení nelze, jelikož dovolání proti rozsudku odvolacího soudu v neprospěch obviněného nejvyšší státní zástupce nepodal, a na základě podaného dovolání obviněného takovouto změnu vyvolat nelze, jelikož by byla v jeho neprospěch (místo jednoho trestného činu by byl uznán vinným dvěma trestnými činy). Takový postup by byl jednoznačně v rozporu se zákazem *reformationis in peius*. Zároveň je možné prohlásit, že výše uvedené nepřesné právní posouzení jednání obviněného nikterak nezhoršilo jeho výsledné postavení, jelikož právní kvalifikace podle § 279 odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku je zcela namístě a podle tohoto ustanovení byl obviněnému též uložen trest.

Z těchto jen stručně uvedených důvodů (viz § 265i odst. 2 tr. ř.) pak Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného M. H. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., jelikož jej posoudil jako zjevně neopodstatněné.